

Is dit wel/niet het begin van het einde van bitcoin?

Door [Menno Tamminga](#) - 16 november 2022
Geplaatst in [Beleggen](#) - [Bitcoin](#) - [Cryptocurrencies](#)

Icesave. Kent u die naam nog? Misschien was u een van de 120.000 Nederlandse rekeninghouders die op 8 en 9 oktober 2008 nerveus achter hun pc zaten om hun geld bij deze IJslandse internetspaarbank over te boeken naar een veilige bank.

Icesave, diens eigenaar Landsbanki en nog twee grote concurrenten van het eiland gingen in die dagen kopje onder. Het sprookje van onconventionele 'Vikingen' met hun razendsnel groeiende banken die miljardenkredieten gaven én hoge spaarrente betaalden, was in één klap uit.

De parallellen met cryptobeurs FTX op de Bahama's die afgelopen week bankroet ging, liggen voor het oprapen. De verbijsterend snelle implosie. Het zelfvertrouwen van oprichter Sam Bankman-Fried, ook wel bekend als SBF, die tot het eind profeteerde dat het goed zou komen.

Politieke sponsor

De onverschilligheid waarmee hij in enkele dagen zijn eigen fortuin (20 miljard dollar) verspeelde. Het gemak waarmee hij het geld van zijn klanten en aandeelhouders verbrandde. De schimmige binnenwereld waarin hij werkte zonder de buitenwereld financiële informatie te verschaffen. Maar wel politieke relaties spekken. Hij gaf, volgens Amerikaanse media, de Democratische partij bij de recente congresverkiezingen 40 miljoen dollar.

Kortom: het echec van FTX en Bankman-Fried zijn de ondergang van een flamboyante nieuwkomer.

Is dit wel/niet het begin van het einde van bitcoin?

Spectaculair, maar ook een financiële zeepbel zoals de beleggerswereld er door de eeuwen heen wel meer heeft gezien.

Fans tegen critici

Maar hé, nu gaat het om een beurs in cryptovaluta. Opeens zie je de temperatuur van het debat oplopen. Want crypto verdeelt de wereld in fans en critici. Gevestigde orde versus nieuwlichters. Kostuums versus Bahama shorts. De reacties lopen uiteen van, zie je wel: crypto is een vorm van oplichting want die munten die je zelf met veel kostbare energie kunt aanmaken vertegenwoordigen geen waarde. Tot: niks aan de hand, één rotte appel in de mand. Bitcoins blijven bakens van vrijheid in de overgereguleerde economie waarin overheden naar hartenlust de rente manipuleren en de waarde van geld op de bank altijd onzeker is. Kijk naar 2008: de ondergang van Icesave en de kredietcrisis leidden tot een bijna complete financiële implosie van Wall Street tot de Zuidas.

Was er een hack?

Alle ogen zijn nu gericht op de implosie van FTX, de uitwassen (had Bankman- Fried gouden kranen in z'n villa op de Bahama's?), de spanning (was er een hack?) en de gevolgen. Maar je kunt ook een paar stappen achteruit zetten en het drama met meer afstand in ogenschouw nemen. Hoe kon dit gebeuren?

Allereerst: de rol van de rente. Zoals Icesave in 2008 honderdduizenden klanten in Nederland en Engeland wist te trekken met een kunstmatig hoge en niet te handhaven hoge rente, zo is de populariteit van cryptovaluta zoals bitcoin deels het gevolg van de kunstmatig lage rente van centrale banken die ook niet houdbaar is gebleken.

De lage, soms zelf negatieve rente heeft de afgelopen jaren de huizenprijzen tot recordhoogte opgejaagd. Beleggingen in technologiebedrijven (Meta/Facebook, Alphabet/Google, Amazon, Tesla, in Nederland ASML en Adyen) waren een El Dorado. Wat is de overtreffende trap van tech? Crypto. Dat is de tweede reden van het succes: fans die het gemaakt hebben. Tech-mekka Silicon Valley is er dol op, met voorop Elon Musk (Tesla, Twitter). Vandaar dat Bankman-Fried kapitaal voor FTX kon krijgen bij de meest professionele financiers uit Silicon Valley, zoals durfinvesteerder Sequoia. Of toch niet zo professioneel?

Leuk weetje: ongeveer 2 miljoen Nederlanders beleggen in cryptovaluta. Hun gemiddelde belegging, volgens onderzoeksbureau Multiscope afgelopen week: 1180 euro.

Verveling

Derde reden voor het succes: corona. Zonder al dat thuiswerken én de bijkomende verveling was de opkomst van crypto's als bitcoin nooit zo spectaculair geweest. Vierde factor in combinatie met de vorige: de jaloersmakende koerswinsten. Snel geld verdienen, wie wil dat niet? Vijfde factor: het sport-

Is dit wel/niet het begin van het einde van bitcoin?

en spelgevoel. Crypto is een massaal gespeelde game. Dat spreekt mannen overigens meer aan dan vrouwen.

Zes: crypto voelt als een vrijplaats, vanwaar je een lange neus kunt maken tegen de gevestigde financiële orde. De 'kleine' man tegen het grootkapitaal. Zoals een horde particuliere beleggers het begin 2021 op internetforum Robinhood opnam tegen professionele geldbeheerders. En won. En, ironie: wilde Bankman-Fried zelf ook het grootkapitaal op de korrel nemen? Hij kocht in mei bijna 8 procent van de aandelen van internetforum Robinhood.

Als je de zes succesfactoren overziet, zijn corona en snel geld verdienen er niet meer bij. Of de laatste toch wel? Kopen als de koers gekelderd is... De gestegen rente en de inflatie zijn verder een puik argument dat de ware liefhebbers kunnen omdraaien: kijk zo onbetrouwbaar is het officiële geld. Hou moed in crypto.

Alles zal gemaakt worden

De vraag of het FTX-debâcle het einde is van crypto ligt voor de hand. Maar het is net zo'n vraag als op 19 oktober 1987 na de grootste val, bijna 23 procent, van de koersen op Wall Street. Is dit het einde van aandelenbeleggingen? Of in 2001 toen de internetzeepbel leegliep. Is dit het einde van internet? Of in 2008 toen overheden banken nationaliseerden. Is dit het einde van het kapitalisme?

Dus nee, dit is niet het einde van bitcoin. Maar zelfs als dit het einde zou zijn, dan komt er iets nieuws. Alles wat technologie kan maken en waar een markt voor is, zal gemaakt worden.

Econoom en journalist [Menno Tamminga](#) was redacteur en columnist voor NRC Handelsblad en het Financieele Dagblad. Sinds de zomer van 2022 staat zijn wekelijkse columns in Wynia's Week.

Wynia's Week verschijnt 104 keer per jaar. De betalende lezers maken dat mogelijk. Wordt u ook donateur? Dat kan [HIER](#). Hartelijk dank!